

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA 672
din data de 22.11.2017

Dosar nr: 746/2016

Petiția nr: 6821/11.11.2016

Petent:

Reclamați: Cotidianul Obiectiv de Suceava
: S.C XXL Media SRL Suceava

Obiect: folosirea unor termene în conținutul unor articole publicate în ziarul Obiectiv de Suceava, criteriul de vârstă

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele și domiciliul petentei

2.

3. Denumire și domiciliu reclamaților

4. Cotidianul Obiectiv de Suceava cu sediul în

5. S.C XXL Media SRL Suceava, cu sediul

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

6. Petentul reclamă folosirea unor termene ce vizează atingerea demnității, manifestate prin publicarea unor articole pe criteriul de vârstă, respectiv: *“Absența alesului județean .. de la ședința CJ de ieri, nu a scurtat adunarea deliberativului județean. Rolul de prelungitor al discuțiilor a fost preluat și asumat de consilierul .., care a și punctat de altfel de la începutul ședinței că partenerul său politic absentează din motive justificate. Un consilier PSD veteran, .., a supliniit de asemenea, pe deplin, absența din ședință la lui, invocând istorii din administrația județeană de dinainte de 1989. În acest fel, ședința ordinară a Consiliului Județean Suceava de ieri a durat peste trei ore. Dacă spunem că toate cele 23 de puncte de pe ordinea de zi au fost în cele din urmă votate, în cea mai mare majoritate, cu unanimitate de voturi, existând doar câteva abțineri și nicun vot împotrivă, dar pe parcursul analizei proiectelor de hotărâre de Consiliul Județean Suceava au produs “mult zgomot pentru nimic”, nu am greșit foarte mult.”*, „Încă un exemplu de trimitere în ridicol a dezbaterilor din Consiliul Județean Suceava pe filiera aleșilor social-democrați s-a produs ieri. Au fost parteneri la harțag , ca de

obicei, consilierii județeni PSD , zis și, care punctual au devenit unul după celălalt foarte dispuși la apărarea reciprocă a punctelor de vedere. Luările de poziție ale lor, exprimate pe zeci de minute, totalizând împreună cu cele ale bătrânului consilier județean mai mult de două ore, au dato dovadă clară că există posibilitatea, verificată într-un serial de succes american precum “Seinfeld”, că se poate captiva atenția publicului vorbindu-se în sute de episoade “despre nimic”. ”

III. Citarea părților

7. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

8. Prin intermediul adresei înregistrată la CNCD sub nr. 6821 din 15.11.2016 a fost citat petentul, pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 08.12.2016. La termen, petentul s-a prezentat.

9. Prin intermediul adresei înregistrată la CNCD sub nr. 6878 din 15.11.2016 au fost citate părțile reclamate, pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 08.12.2016. La termen, părțile reclamate nu s-au prezentat.

10. Procedura de citare legal îndeplinită.

IV. Susținerea părților

11. Susținerea petentului

12. Prin intermediul memoriului, petentul susține că, au fost publicate două articole unul publicat în data de 29.09.2016, cu titlul “*Consilierii județeni au votat 23 de proiecte aproape în unanimitate, după ce s-au contrat trei ore*” și celălalt articol publicat în data de 01.11.2016 sub titlul “*Consiliul Județean, spațiu public de dat în stambă pentru tandemul*” în ziarul Obiectiv de Suceava ce vizează atingerea demnității.

Potentul susține că posibila faptă de discriminare se referă la discriminarea pe bază de vârstă, între consilierii județeni din cadrul Consiliului Județean Sucevean. Așa cum reiese din articolele publicate în data de 29.09.2016 sub titlul “*Consilierii județeni au votat 23 de proiecte aproape în unanimitate, după ce s-au contrat trei ore*” și articolul publicat în data de 01.11.2016 sub titlul “*Consiliul Județean, spațiu public de dat în stambă pentru tandemul*”:

Articolul publicat în data de 29.09.2016 este următorul: “*Absența alesului județean de la ședința CJ de ieri, nu a scurtat adunarea deliberativului județean. Rolul de prelungitor al discuțiilor a fost preluat și asumat de consilierul ..., care a și punctat de altfel de la începutul ședinței că partenerul său politic absentează din motive justificate. Un consilier PSD veteran, ..., a supliniit de asemenea, pe deplin, absența din ședință la lui ..., invocând istorii din administrația județeană de dinainte de 1989. În acest fel, ședința ordinară a Consiliului Județean Suceava de ieri a durat peste trei ore. Dacă spunem că toate cele 23 de puncte de pe ordinea de zi au fost în cele din urmă votate, în cea mai mare majoritate, cu unanimitate de voturi, existând doar câteva abțineri și nicun vot împotriva, dar pe parcursul analizei proiectelor de hotărâre de Consiliul Județean Suceava au produs “mult zgomot pentru nimic”, nu am greșit foarte mult.” iar articolul publicat în data de 01.11.2016 „*Încă un exemplu de trimitere în ridicol a dezbaterilor din Consiliul Județean Suceava pe filiera aleșilor social-democrați s-a produs ieri. Au fost parteneri la hațag, ca de obicei, consilierii județeni PSD ..., zis și B., care punctual au devenit unul după celălalt foarte dispuși la apărarea reciprocă a punctelor de vedere. Luările**

de poziție ale lor, exprimate pe zeci de minute, totalizând împreună cu cele ale **bătrânului consilier județean ...** mai mult de două ore, au dat dovadă clară că există posibilitatea, verificată într-un serial de succes american precum “Seinfeld”, că se poate captiva atenția publicului vorbindu-se în sute de episoade “despre nimic”.

Petentul consideră că formularea “**consilier PSD veteran, ...**” și “**bătrânul consilier județean ...**” are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Petentul solicită constatarea și sancționarea unei posibile fapte de discriminare repetate de către Cotidianul Obiectiv de Suceava.

În susținere anexează articolele publicate în Cotidianul Obiectiv de Suceava.

Sușținerile părților reclamate

13. Prin adresa nr.364 din 19.01.2017 S.C. XXL MEDIA SRL Suceava arată faptul că termenii folosiți la adresa petentului nu au avut vreo conotație depreciativă, proveniența lor din substantivul latin “betranus” fiind un apelativ de deferență față de un om mai în vârstă. De asemenea, în spațiul daco-roman din mileniul I “veteranus, semnifica un om în vârstă și totodată înțelept. Sintagma “*consilier de meserie*” este expresia carierei petentului de trei decenii în administrația publică.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare și încălcarea dreptului la demnitate umană a petentului, urmând a analiza conținutul articolelor publicate în Cotidianul Obiectiv de Suceava, ce fac obiectul prezentei cauze.

5.2. **În drept**, în soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

5.3. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părților reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

5.4. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- să fie **prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
 - să urmărească un **scop legitim**,
 - să fie **necesară într-o societate democratică** și
 - să fie **proporțională cu scopul urmărit**
- Ingerința să fie prevăzută de lege**

14. Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

15. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

Protecția demnității unor grupuri vulnerabile/persoane care aparțin unei categorii sociale constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, publicarea articolelor în Cotidianul Obiectiv de Suceava, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup vulnerabil/categorie socială – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

16. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

17. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

18. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

19. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere**

20. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margină de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”.

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

21. În scopul de a determina dacă publicarea articolelor în Cotidianul Obiectiv de Suceava, ce fac obiect al prezentei sesizări, constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: **obiectivul urmărit de părțile reclamate, contextul în care a avut loc, conținutul articolelor**

publicate, ce fac obiectul prezentului dosar, modul de publicare a acestor articole, rolul în societate al persoanelor ce au publicat articolele ce fac obiectul prezentului dosar.

Obiectivul urmărit de părțile reclamate

22. Obiectivul urmărit de părțile reclamate este important: au dorit acestea să disemineze opinii legate de activitatea desfășurată de-a lungul timpului sau vârsta petentului, ori au urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public. În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a persoanelor reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

23. Colegiul apreciază că, în prezenta speță, articolele publicate în Cotidianul Obiectiv de Suceava ce fac obiectul prezentei cauze fac parte dintr-un context mai larg spre exemplu: în data de 29.09.2016 sub titlul "*Consilierii județeni au votat 23 de proiecte aproape în unanimitate, după ce s-au contractat trei ore*" și *articolul publicat* în data de 01.11.2016 sub titlul "*Consiliul Județean, spațiu public de dat în stambă pentru tandemul*", în sensul că este o persoană cu experiență în domeniul administrației publice și în niciun caz că este o persoană în vârstă.

24. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană.

25. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, **chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se "hrănește" din libertatea de exprimare**".

26. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit. **O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul libertății de conștiință.**

Concluzii

27. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

28. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**

29. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că "**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei**

societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „**nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**”

30. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

31. În speța de față nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare.

Este adevărat că, tratamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Reiterăm faptul că, tratând pe cineva mai puțin favorabil, datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa. Or, sintagmele imputate trebuie privite per ansamblu și în strânsă legătura cu întreg conținutul articolelor în cauză.

Reiterând că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis invocat de persoana care se consideră discriminată. Colegiul observă că, nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit art. 2 alin.1) din O.G. nr. 137/2000, republicată, deoarece termenele folosite de către părțile reclamate nu aduc un prejudiciu de imagine, acestea se încadrează în limita libertății de exprimare. Cu toate acestea, Colegiul director recomandă ca pe viitor să se evite exprimări care pot aduce atingere demnității persoanei.

32. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere obiectivul urmărit de părțile reclamate, conținutul articolelor ce fac obiectul prezentei cauze, rolul în societate a persoanelor ce au publicat articolele în cauză, Colegiul director constată că în speță „nu este necesară într-o societate democratică” o ingerință în libertatea de exprimare, fapta sesizată nu constituie discriminare potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată, termenele folosite în cele două articole publicate în presă,

ce fac obiectul prezentei cauze, se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art.2 alin.(8) din același act normativ

2. O copie a prezentei hotărâri va fi transmisă părților

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – membru

BERTZI THEODORA – membru

DINCĂ ILIE – membru

HALLER ISTVÁN – membru

LUMINIȚA GHEORGHIU – membru

POPA CLAUDIA SORINA – membru

SANDU TATIANA VERONICA – membru

Data 05.01.2018;

Hotărâre motivată și redactată de: P.C.S. și V.F.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.